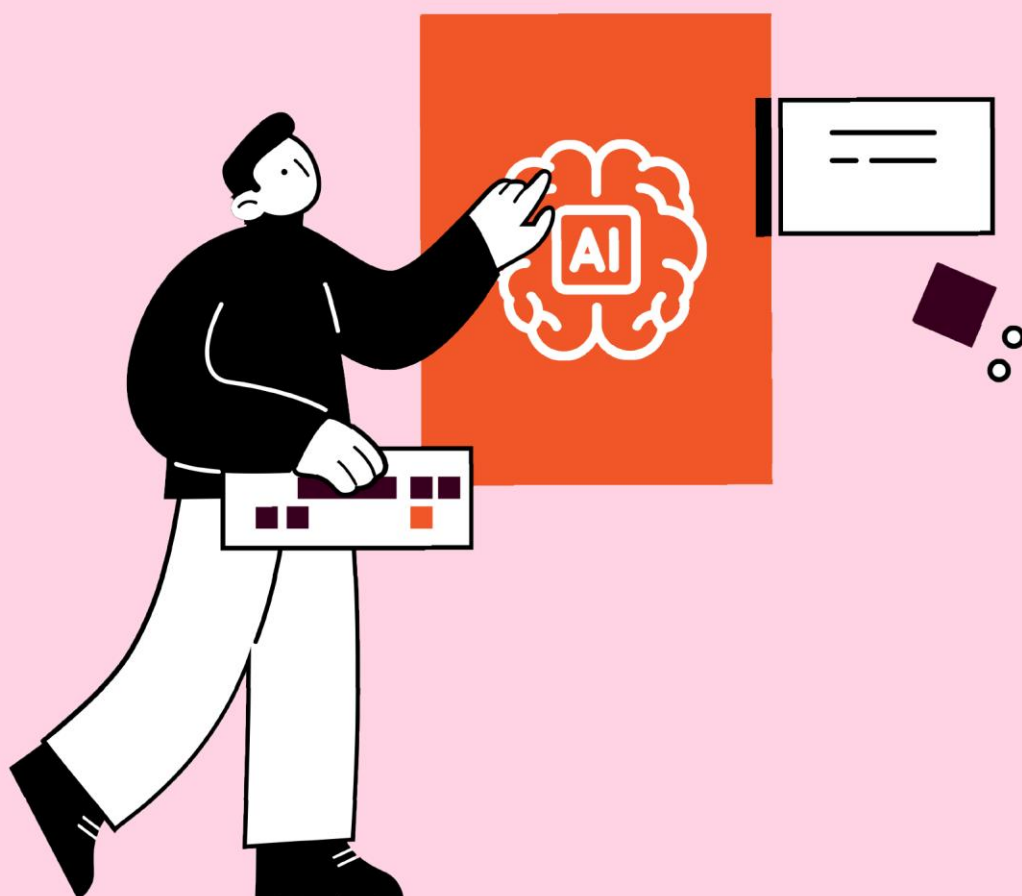

AI-beleidskader voor culturele organisaties

Werkdocument

Versie juni 2026

DEN

Kennisinstituut cultuur
& digitale transformatie

Werkblad:

Visie en kernwaarden

Visie van [Naam organisatie]

Vul hier de visie van de organisatie in

Kernwaarden van [Naam organisatie]

Vul hier de kernwaarden in

Visie op digitaal van [Naam organisatie]

Vul hier de visie van de organisatie op digitaal in

Wat betekenen de visie en kernwaarden van
[Naam organisatie] in de context van AI?

Brainstorm en beschrijf

Werkblad 1:

Betrouwbaarheid

Waar let je op?

- Hoe controleer je AI-output: wie doet dat en wanneer?
- Welke kwaliteitscriteria gebruik je om te beoordelen of AI-output betrouwbaar is?
- Hoe ga je om met fouten of hallucinaties? Hoe kun je desinformatie voorkomen?
- Hoe weeg je snelheid af tegen zorgvuldigheid bij het publiceren van AI-output?
- Leg je het controleproces vast van eigen AI-systemen, zodat je achteraf verantwoording kunt afleggen?

Eigen beleid voor betrouwbaarheid

Kernzin met standpunt

Toelichting standpunt

2 of 3 concrete voorbeelden

Werkblad 2:

Auteurs– en portretrecht

Waar let je op?

- Gebruik je content van derden in AI-systemen, zoals foto's, teksten of stijlen van kunstenaars? Hoe ga je daarmee om?
- Wie is eigenaar van AI-gegenereerde content? Bewerk je die voor publicatie? En hoe communiceer je daarover?
- Hoe respecteer je portretrecht? Hoe voorkom je dat herkenbare personen zonder toestemming in AI-content verschijnen?
- Wat doe je als een kunstenaar of rechthebbende bezwaar maakt tegen nabootsing van of ongewilde training op hun werk?
- Bij eigen AI-systemen: Hoe stel je vast of inputmateriaal rechtenvrij is en dat toestemming is verkregen?
- Bij eigen AI-systemen: Weet je welke bronnen je AI-toepassingen gebruiken? Zijn die bronnen rechtenvrij of heb je licenties? Dit is vaak moeilijk te achterhalen.

Eigen beleid voor auteurs– en portretrecht

Kernzin met standpunt

Toelichting standpunt

2 of 3 concrete voorbeelden

Werkblad 3:

Duurzaamheid en milieu

Waar let je op?

- Heeft je organisatie een duurzaamheidsbeleid? Hoe verhoudt AI-gebruik zich daartoe?
- Spelen duurzaamheidscriteria een rol bij de keuze voor AI-tools of leveranciers?
- Zet je AI efficiënt in? Vermijd je onnodig gebruik of kies je voor lichtere modellen als dat volstaat?
- Zijn er duurzamere manieren om de taak even goed of snel uit te voeren? Wegen de voordelen op tegen de milieukosten?
- Heb je inzicht in het energie- en resourceverbruik van je AI-toepassingen? Leg je verantwoording af over het energieverbruik van AI, of compenseer je dat?
- Hoe zorg je ervoor dat medewerkers het wiel niet zelf uitvinden? Denk bijvoorbeeld aan training en kennisdeling.

Eigen beleid voor duurzaamheid en milieu

Kernzin met standpunt

Toelichting standpunt

2 of 3 concrete voorbeelden

Werkblad 4:

Privacy en data

Waar let je op?

- Heeft je organisatie een privacybeleid? Hoe verhoudt AI-gebruik zich daartoe?
- Welke maatregelen (technisch en organisatorisch) neem je om data te beveiligen en deze veilig en anoniem te verwerken?
- Hoe voorkom je dat persoonsgegevens en bedrijfsgevoelige informatie wordt gedeeld met generatieve AI-tools?
- Bij eigen AI-systemen: Welke persoonsgegevens verwerken je AI-toepassingen? Heb je voor elk een geldige grondslag en doel?
- Bij eigen AI-systemen: Heb je het risiconiveau van je AI-systemen in kaart gebracht volgens de Europese AI Act?
- Bij eigen AI-systemen: Is een DPIA vereist? Wie beoordeelt dat en wie beslist bij twijfel?

Eigen beleid voor privacy en data

Kernzin met standpunt

Toelichting standpunt

2 of 3 concrete voorbeelden

Werkblad 5: Transparantie

Waar let je op?

- Informeer je publiek en medewerkers over hoe en waarvoor je AI inzet? Hoe en waar doe je dat?
- Wanneer vermeld je dat content met AI is gemaakt? Denk aan: Maak je onderscheid tussen directe AI-output en voldoende bewerkte content? En tussen externe en interne communicatie?
- Is voor bezoekers duidelijk welke onderdelen van je aanbod door AI zijn gegenereerd of aangestuurd?
- Kunnen alle medewerkers consistent en eerlijk antwoord geven als een bezoeker, journalist of toezichthouder vraagt waar je AI voor gebruikt?
- Houd je een register en/of documentatie bij van je AI-toepassingen? Wie is daarvoor verantwoordelijk en met wie deel je het?
- Bij eigen AI-systemen: Geef je uitleg over hoe je AI-systemen werken en waarom je ze inzet?

Eigen beleid voor transparantie

Kernzin met standpunt

Toelichting standpunt

2 of 3 concrete voorbeelden

Werkblad 6: Diversiteit en inclusie

Waar let je op?

- Hoe verhoudt je AI-gebruik zich tot de Code Diversiteit & Inclusie en het inclusiviteitsbeleid van je organisatie?
- Wat doe je om bias te voorkomen? Hoe doe je dat in tekst en hoe doe je dat in beeld, video of audio?
- Controleer je AI-output op bias, zoals stereotypering op het gebied van geslacht, etniciteit of leeftijd? Hoe doe je dat?
- Is het team dat met AI werkt divers genoeg en voldoende onderlegd in het herkennen van bias?
- Bereiken je AI-systemen of AI-output ook kinderen of kwetsbare groepen? Welke extra zorgvuldigheid pas je dan toe?
- Bij eigen AI-systemen: Heb je inzicht in de datasets achter je AI-toepassingen? Zijn bepaalde groepen onder- of oververtegenwoordigd?
- Bij eigen AI-systemen: Wat doe je als een AI-systeem een groep benadeelt of uitsluit? Heb je een plan om dat te corrigeren of de toepassing te stoppen?

Eigen beleid voor diversiteit en inclusie

Kernzin met standpunt

Toelichting standpunt

2 of 3 concrete voorbeelden

Werkblad 7:

Verantwoordelijkheid

Waar let je op?

- Wie is verantwoordelijk voor elke AI-toepassing: gebruik, controle en beheer?
- Bij welke beslissingen is menselijke tussenkomst verplicht, en wanneer mag AI zelfstandig handelen?
- Weten medewerkers bij wie ze terecht kunnen met vragen over AI of voor toestemming?
- Hoe zorg je dat medewerkers blijven op het gebied van AI (kennis en vaardigheden)?
- Heb je protocollen voor fouten, klachten of incidenten met AI? Bijvoorbeeld bij een reactie van mensen die zich niet gepresenteerd voelen in AI-output. Wie besluit over de te nemen actie?
- Betrek je externe expertise om blinde vlekken in je AI-gebruik op te sporen?
- Hoe borg je naleving van je beleid en relevante wetgeving, bijvoorbeeld via audits of regelmatige updates?
- Leg je verantwoording af over AI-gebruik aan je bestuur, subsidiënten of publiek? In welke vorm?

Eigen beleid voor verantwoordelijkheid

Kernzin met standpunt

Toelichting standpunt

2 of 3 concrete voorbeelden

Werkblad 8:

Impact op werk

Waar let je op?

- Hoe verhoudt je AI-gebruik zich tot de Fair Practice Code?
- Welke taken worden door AI ondersteund of overgenomen? Wat vind je daarvan als organisatie?
- Is het acceptabel om AI in te zetten voor taken waarvoor je normaal makers inhuurt? Wanneer wel en wanneer niet?
- Hebben medewerkers de vaardigheden om met AI te werken? Welke training of opleiding bied je aan?
- Hoe ga je om met weerstand tegen verandering of zorgen over taak- of baanverlies?
- Neem je afspraken over AI-gebruik op in contracten met leveranciers en makers?

Eigen beleid voor impact op werk

Kernzin met standpunt

Toelichting standpunt

2 of 3 concrete voorbeelden